

Ehkäisevän
päihdetyön
kertomus
2023–2024

Rautalammin kunta
EPT-ryhmä

Sisältö

Johdanto

EPT-ryhmä

Kohderyhmät

Kampanjat ja materiaalit

Tiedolla johtaminen

Toiminnanohjaus

Aikajana

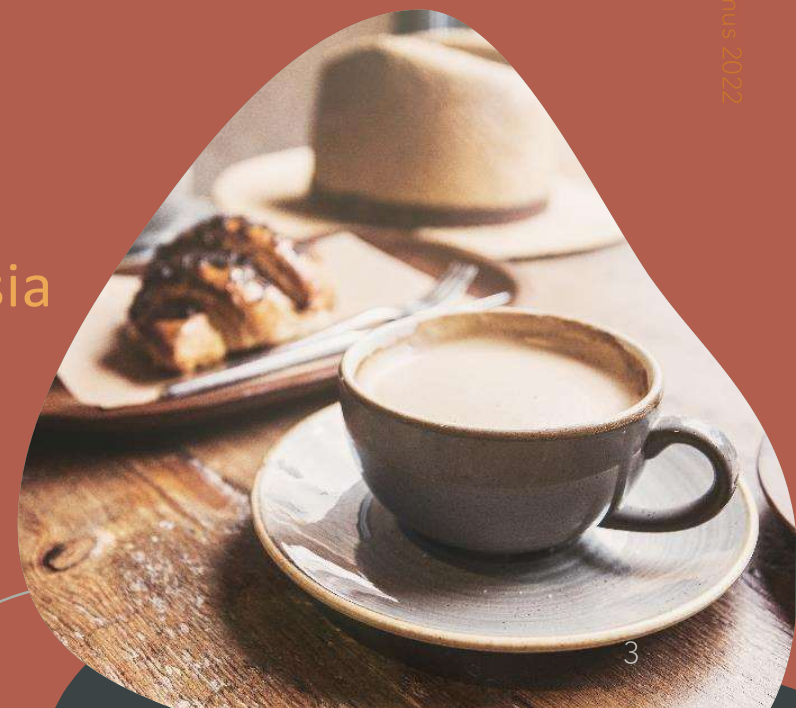
Kehityskohteet

Yhteystiedot

Johdanto

Kunnissa toteutettava ehkäisevä päihdetyö perustuu lakiin (523 / 2015). Lain mukaan

"ehkäisevällä päihdetyöllä tarkoitetaan toimintaa, jolla vähennetään päihteiden käyttöä ja päihteiden käytöstä aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia haittoja".

Johdanto

Ehkäisevä päihdetyö kattaa

- alkoholin
- huumausaineet
- päihtymiseen käytettävät lääkkeet ja muut aineet
- tupakkatuotteet
- rahapelaamisen

Näkökulmana on ennakoiva työ ja vaikuttaminen.

Kohderyhmänä on koko väestö.

EPT-työ on lähtökohtaisesti monialaista yhdyspintatyötä.

EPT-ryhmä

EPT-työ on lähtökohtaisesti monialaista yhdyspintatyötä.

Kaudella 2023-2024

Rautalammin EPT-ryhmässä ovat olleet

Nora Taurén, Inna Kääriäinen, Taina Pärnänen, Annaleena Manninen, Niina Jääskeläinen, Niina Leppänen, Henna Tissari, Maria Kontkanen, Sinikka Tiitinen, Mari Pirkkala, Sanni Lehtolainen ja Matti Väänttinen.

Varhaiskasvatus

- kehitytty puheeksi ottamisessa
- välitetty tietoa *Lapsi lasin takana* -materiaalia soveltaen
- lasten kanssa opeteltu turvallista netin käyttöä (Ipadit käytössä, aikuisen tukemana)
- lapseen ja perheeseen yhteyden luominen: tulo- ja hakutilanteet, vanhempainillat, vasu/leops-keskustelut
- turvallisen kiintymyssuhteen rakentaminen lapseen arjen tilanteissa
- lapsen tunnesäätelyn tukeminen ja hänen tarpeisiinsa vastaaminen arjen tilanteissa
- tunnetaitojen mallintaminen ja opettaminen (esim. tunteiden tunnistamista, nimeämistä, itsensä rauhoittamisen taitoja ja empatiaa)
- kaveritaidot (ristiriitojen ratkaiseminen, auttaminen, lohduttaminen)
- mahdollisuuksien tarjoaminen Itsensä ilmaisuun ja osallisuuteen leikin, taiteen ja muun luovan toiminnan kautta
- kasvatusyhteistyö huoltajien kanssa ja tuen tarjoaminen vanhemmuuteen (ohjaus)
- varhaisen tunnistamisen ja tuen toimet: perheet, moniammatillinen yhteistyö (ennaltaehkäisy)
- opiskeluhuollon palvelut

Perusopetus + lukio + nuorisotoimi

Teematapahtumat

- keikat
- koulukahvit
- lukiolaisten ilta
- poliisin vierailu
- teematunnit

Kokemusasiantuntijavierailut

- Ei kaudella 2023 - 2024

Kasvun tuki

- itsetunnon vahvistaminen
- tunnetaidot
- kaveritaidot
- opiskeluhuollon palvelut
- hankkeena psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut

Perusopetus + lukio + nuorisotoimi

Kampanjamateriaalit

- HVAn ja THLn tuottamien kampanjamateriaalien välittäminen ja jakaminen kohderyhmille

Nuuska-agentit

- Nuuska-agenttitoiminta kouluilla

Kokka-toiminta & sosiaalityö

- ennaltaehkäisevä näkökulma esillä päivittäin
- tuetaan arjen hallintaa ja päihteetöntä elämäntapaa
- riippuvuuksien ennakoivassa tunnistamisessa kehittyminen

Kampanjat ja materiaalit

Lapsi lasin takana

- kampanjat isojen juhlapyhien yhteydessä ja koulujen päättyessä
- netti- ja somemateriaalit
- julisteet

Teemaviikot

- vanhusten viikko vko 40
- ehkäisevän päihdetyön viikko vko 45
- peliviikko vko 45
- mielenterveysviikko vko 47

Pieni opas päihdepalveluista

- Opas päivitettiin

Kampanjat ja materiaalit

Hakematta paras - älä välitä alkoholia alaikäisille

- aineistot sosiaalisessa mediassa
- julisteet kaupoissa

Selvin päin kesään

- Kampanja yläkoululaisten huoltajille

Koti ehkäisevässä työssä

- Video yläkoululaisten huoltajille

Kampanjat ja materiaalit

Tupakaton päivä

- aineistot sosiaalisessa mediassa
- julisteet kouluissa ja kirjastossa

Verkkovanhempainillat

- Linkkien ja kutsujen jakaminen verkkovanhempainiltoihin ja nettiwebinaareihin vanhemmuudesta ja päihdeasioista

Tiedolla johtaminen

Tiedon tuottaminen: kyselyt

- maakunnallinen päihdetietokysely
- kunnan oma päihdetietokysely
- kouluterveyskyselyt

Tiedon jakaminen

- hyvinvointialueen järjestämät koulutukset
- hyvinvointialueen jakama tieto muiden tahojen järjestämistä koulutuksista

Tiedon jakaminen

- hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden tuottamien materiaalien jakaminen ja välittäminen edelleen

Toiminnanohjaus

Vuosikellot

- EPT-ryhmän vuosikello
- Yksiköiden omat vuosikellot
- Päivitys vuosittain

Seuranta

- EPT-ryhmässä toteutuneen ja suunnitellun toiminnan rinnastaminen vuosikelloon

Arviointi

- Kauden aikana rinnastaminen vuosikelloon ja vuosisuunnitelmaan
- Kauden päättyessä systemaattinen palautekeskustelu
- Arvioinnin työkaluna kypsyyksianalyysi
- Pitkällä ajalla päihdetietokyselyt indikoivat toiminnan vaikuttavuutta

Toiminnanohjaus

Raportointi

- Raportointi vuosittain hyvinvointilautakunnalle ja valtuustolle

Osallisuus

- Kouluissa ja nuorisotyössä oppilaiden ja opiskelijoiden osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen (tukioppilaat, tutorit, RauNo)

Yhteistyö, verkostot

- Kaudella 2023-2024 yhteistyötä Suonenjoen EPT-toiminnan kanssa
- Vakiintunut yhteistyö hyvinvointialueen EPT-toiminnan kanssa
- Vakiintunut yhteistyö seurakunnan sekä paikallisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa

Aikajana

Elokuu 2023

- Uudet 7-luokkalaiset ja lukion 1-luokkalaiset ryhmäytetään, EPT-teemat esillä
- EPT-ryhmän tapaaminen

Syyskuu 2023

- Koulukahvit, teemana ruutuaika

Lokakuu 2023

- Nuuska-agenttikoulutus
- Koko kylä kasvattaa -tempaus (some & Nuokku)
- Koulukahvit, teemana tunnetaidot

Marraskuu 2023

- EPT-viikko (45)
- Mielenterveysviikko (47)
- => Toimintaa yläkoululla, lukiossa, nuokulla, välkillä, vanhempien nuokku, kirjastossa EPT-teemalla kirjallisuutta
- Lukiolaisten ilta
- koulukahvit, teemana EPT-työ
- EPT-ryhmän tapaaminen

Joulukuu 2023

- Ethän välitä nuorille - some-kampanja
- EPT-työ talousarviossa
- koulukahvit, teemana välittäminen ja läsnäolo
- hyvinvointialueen päihdetietokysely

Tammikuu 2024

- Nuuska-agentit kouluilla
- päihdetietokyselyt kouluilla
- Koulukahvit, teemana "ethän kiusaa"

Helmikuu 2024

- EPT-some-sisällön tuottaminen Nuokulla nuorten itsensä kanssa
- päihdetietokyselyn tulosten purku kouluilla ja wilmassa
- koulukahvit, teemana ystävyys

Maaliskuu 2024

- EPT-ryhmän tapaaminen
- Vanhempien nuokku
- luottamushenkilöille Nuokku-kutsu EPT-hengessä
- koulukahvit, teemana arjen hallinta

Huhtikuu 2024

- Nuuska-aiheinen välituntitapahtuma
- seksuaalikasvatusviikko viikolla 17
- EPT osana tukioppilaiden ja tutoreiden koulutusta
- Koulukahvit, teemana seksuaalisuus

Toukokuu 2024

- uusien seiskaluokkalaisten tutustuminen
- "ethän välitä nuorille" -somekampanja
- ysien haastattelut
- Koulukahvit, teemana pelaaminen

Kesäkuu 2024

- EPT-ryhmän tapaaminen
- EPT-työ osana rippikoulua ja leiritoimintaa

Heinäkuu 2024

- raportin kokoaminen

Kehityskohteet

työkaluna kypsyysanalyysi

EPT-tavoitteiden ilmaisu

- Täsmennetään tavoitteita.
- Muotoillaan mitattavia tavoitteita.

Vaikuttavuus ja strategisuus

- Kytetään EPT-työ vahvemmin kunnan muuhun toimintaan: hyvinvointisuunnitelma, strategiset tavoitteet.

Resurssit

- Varmistetaan EPT-toiminnan oma budjetointi.
- Verkostoidutaan resurssien käytön optimoimiseksi.

Kehityskohteet

työkaluna kypsyysanalyysi

Aikuisväestö

- Toiminta on painottunut lapsiin ja nuoriin.
- Varmistetaan teemojen näkyvyyttä aikuisväestölle.
- Varmistetaan naisten ja riskiryhmien osallisuus.

Ikäihmiset

- Yksinäisten ikäihmisten tavoittamisen haaste:
- Nostetaan EPT teemana esille vanhusten viikolla.
- Vahvistetaan hankkeella ikäihmisten tavoittamista.

Mielen hyvinvointi

- mielen hyvinvoinnin huomioiminen osana ehkäisevää päihdetyötä

Kehityskohteet

Yhteistyö

- Tiivistetään yhteistyötä Suonenjoen EPT-toimijoiden kanssa.

Kehityskohteet

Osallisuus

- Vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta heitä itseään koskevan toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Tiedon virtaama

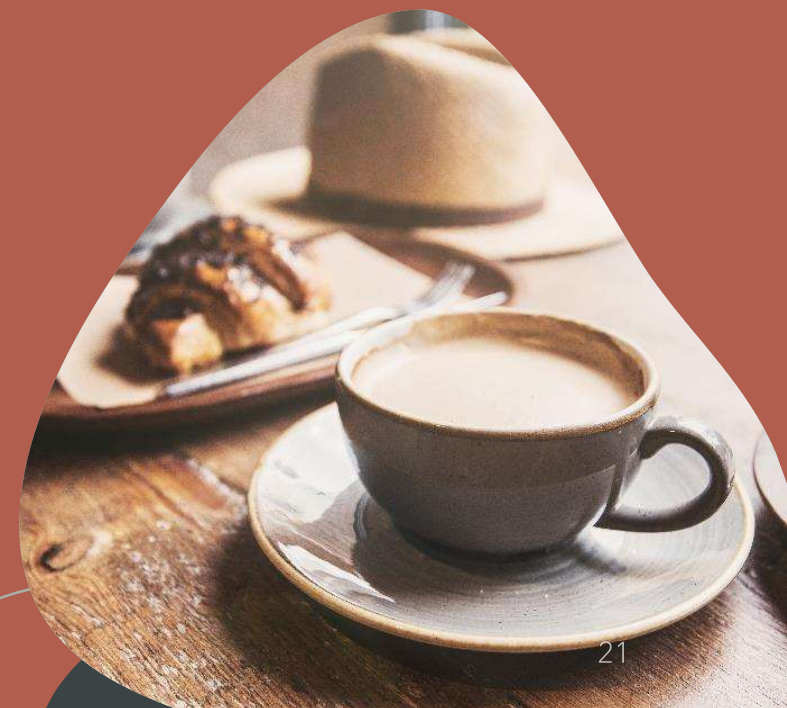
- Varmistetaan HVAn tuottamien materiaalien kulku kohderyhmille.

Yhteenveto

Koulujen ja varhaiskasvatuksen osalta EPT-työssä on vakiintuneita toimintamalleja ja käytäntöjä. Niitä jatketaan.

Vahvistetaan EPT-viestin vaikuttavuutta aikuisväestön ja ikäihmisten keskuudessa.

Vahvistetaan yhteistyötä Suonenjoen ja hyvinvointialueen kanssa.

Kiitos!

Lisätietoja

Matti Vanttinen

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Puh. 040 480 1492
matti.vanttinen@rautalampi.fi